

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 29/2020)

София, 22 юли 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 16.07.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 16.07.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 16.07.2020 г. са прибрани малко над 4,2 млн. тона пшеница, 544,2 хил. тона ечемик, 236,2 хил. тона маслодайна рапица, 15,8 хил. тона тритикале и 1,4 хил. тона ръж. Продукцията от ечемик е с 3% над нивото отпреди една година, което е свързано с по-големия размер засети и реколтирани до момента площи. При останалите култури засега се отчита изоставане на производството на годишна база в границите от 10,3% при пшеницата до около 30% при маслодайната рапица и ръжта, поради намаление на средните добиви и/или реколтираните площи на този етап.

Жътва на есенници към 16.07.2020 г.

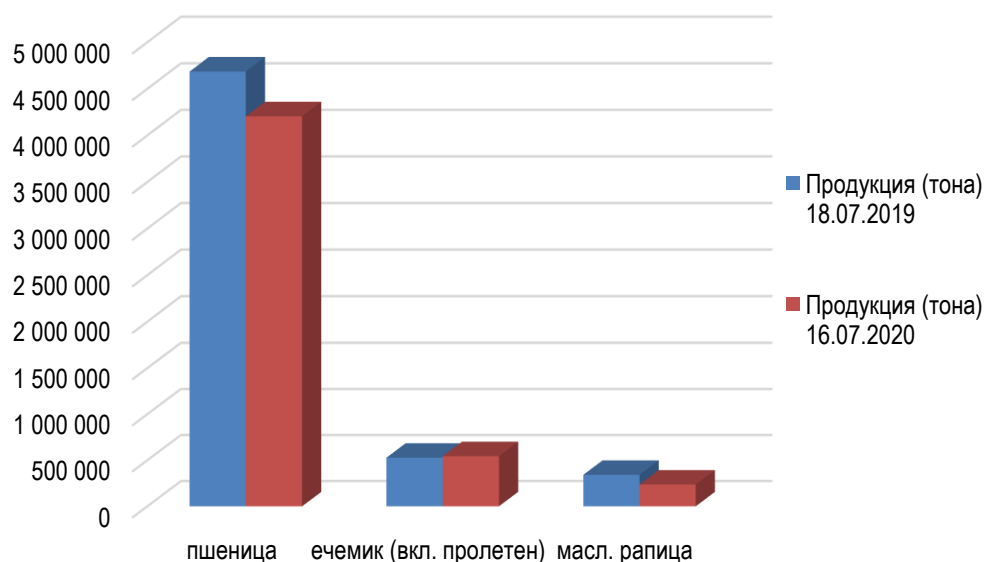
	16.07.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 177 652	1 071 447	91,0%	4 204 274	392	4,1%	20,1%	-10,3%	-25,3%
ечемик (вкл. пролетен)*	137 145	133 187	97,1%	544 175	409	17,7%	20,0%	3,0%	-14,0%
маслодайна рапица*	116 183	105 025	90,4%	236 244	225	-24,5%	-18,6%	-30,8%	-15,1%
ръж	6 861	568	8,3%	1 403	247	16,9%	-42,5%	-33,5%	15,4%
тритикале	13 890	5 212	37,5%	15 781	303	1,5%	0,8%	-15,0%	-15,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 17.07.2020 г.

Продукция от основни есенни култури към 16.07.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Прибирането на тютюна се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. Към средата на м. юли 2020 г. производството на тютюн от типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“ е съответно с 10% и 16,4% повече на годишна база, като при тип „Ориенталски“ се наблюдава и по-висок среден добив. До момента са добити и 126 тона тютюн тип „Бърлей“ (при липса на отчетена продукция по същото време на 2019 г.).

Площи и производство на тютюн към 16.07.2020 г.

	16.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	1 836	1 283	70	-15,3%	1,7%	10,0%	7,7%
Тютюн-Вирджиния	1 259	223	149	67	-31,4%	62,8%	16,4%	-28,0%
Тютюн-Бърлей	280	208	126	61	*	*	*	*

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ
*Няма данни към същия период на 2019 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат ръст на прибраното количество картофи с 35,5% на годишна база, което се дължи изцяло на повишение на средния добив от декар.

На този ранен етап, продукцията от пъпеши, дини, домати и пипер от открити площи изостава с между 14,9% и 91,3% спрямо година по-рано. Това се обяснява до голяма степен с по-късното прибиране на реколтата тази година.

В края на сезона на ягодите от открити площи, производството е с около една трета под миналогодишното, поради съчетание от по-малко реколтирани площи и по-нисък среден добив.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 16.07.2020 г.

	16.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 532	2 428	42 024	1 731	-6,4%	-8,2%	35,5%	47,7%
домати на открито	2 736	141	941	667	-18,4%	-68,5%	-91,3%	-72,5%
пипер на открито	2 565	60	214	357	-1,8%	-62,3%	-82,6%	-53,8%
дини	4 618	497	6 196	1 247	30,1%	-14,0%	-40,4%	-30,7%

	16.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пъпеши	2 476	189	2 298	1 216	43,6%	-44,9%	-14,9%	54,5%
ягоди на открито	698	698	5 258	754	-34,7%	-24,1%	-33,7%	-12,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 16.07.2020 г. са произведени 14 726 тона оранжерийни домати и 20 846 тона оранжерийни краставици. В ход е второто зареждане с краставици и домати в оранжериите.

До момента са прибрани 1 209 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 7 050 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 16.07.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	453	365**	14 726	4 035
краставици в оранжерии	275	289**	20 846	7 213
краставици на открити площи*	774	157	1 209	770
зеле	1 354	257	7 050	2 743

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Прибраните количества череша и вишни до 16.07.2020 г. са съответно с 25,9% и 49,3% над отчетените по същото време на 2019 г. И при двете овощни култури е налице увеличение на реколтираните площи, като при вишните това е съчетано и с по-висок среден добив. Засега производството на круши бележи ръст от над два пъти на годишна база, но кампанията е все още в начален етап.

До този момент продукцията от малини, кайсии, сливи и праскови е с между 16,2% и 76,8% под нивата отпреди една година. Изоставането се дължи до голяма степен на по-бавния темп на прибиране на реколтата тази година (с изключение на малините).

Площи и производство от трайни насаждения към 16.07.2020 г.

	16.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
круши	604	13	58	446	80,6%	152,2%	42,0%
праскови	2 951	515	2 163	420	-64,5%	-76,8%	-34,7%
сливи	11 139	64	296	463	-71,7%	-65,7%	21,2%
череша	10 881	10 504	47 177	449	30,8%	25,9%	-3,9%
вишни	1 594	980	3 792	387	22,6%	49,3%	21,7%
кайсии	3 110	1 241	4 660	376	-26,7%	-51,1%	-33,2%
малини	1 940	536	761	142	28,4%	-16,2%	-34,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Събраната продукция от лавандулови насаждения до средата на м. юли възлиза на 31 576 тона - с около 30% по-малко на годишна база, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив до момента.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 16.07.2020 г.

	16.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	7 769	31 576	406	-7,0%	-29,7%	-24,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

През последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени близо 60 хил. тона пшеница и 28,2 хил. тона ечемик. Общо за периода от началото на пазарната 2020/21 година до момента, експортът на пшеница през порта изостава с 38,2% на годишна база, докато при ечемика е налице многократен ръст. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 19.07.2019	29.06.2020 – 19.07.2020	Изменение на годишна база
пшеница	147 261	90 950	-38,2%
ечемик	5 654	50 660	796,0%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2019/20 пазарна година

Общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на м. септември 2019 г. до 19 юли 2020 г. се свива респективно с 15,9% и 29,3% на годишна база. В рамките на последната седмица, през порта са изнесени 25,3 хил. тона царевица, докато експортът на слънчоглед остава в застой.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 19.07.2019	03.09.2019 – 19.07.2020	Изменение на годишна база
царевица	693 677	583 306	-15,9%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години досега не е отчетен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 28/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2020 г.

2.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 28/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

През последната седмица се наблюдава леко повишение на средните изкупни цени на фуражна пшеница, ечемик, слънчоглед и рапица в рамките на 0,4% - 2,6%. Средните изкупни цени на хлебната пшеница и царевичата са без промяна на седмична база.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.07.2020 г., лв./тон без ДДС

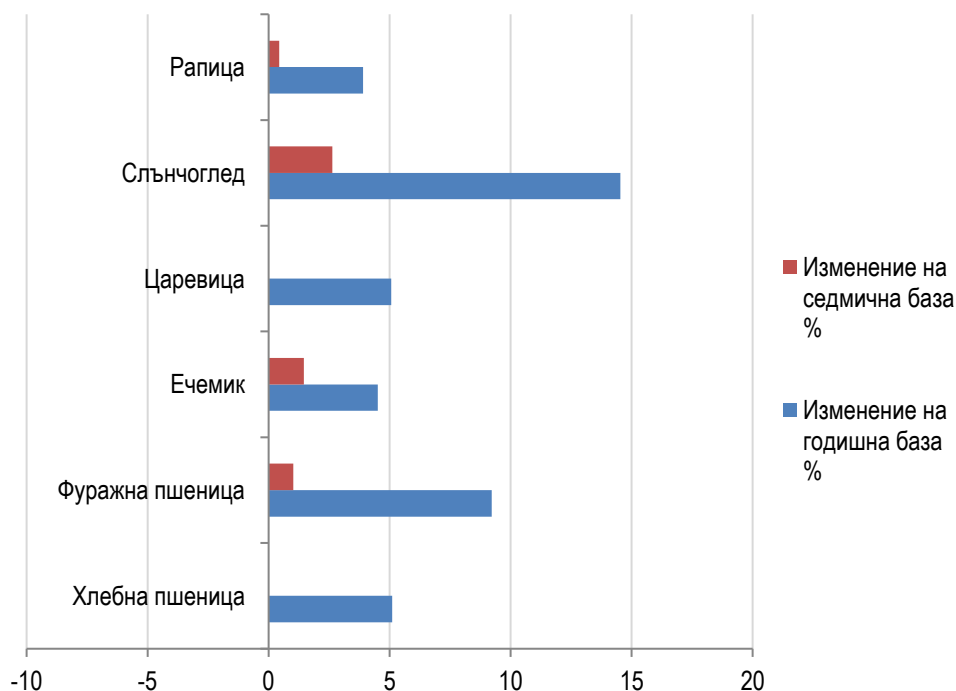
	17.07.2019	08.07.2020	15.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	294	309	309	5,1	0,0
фуражна пшеница	271	293	296	9,2	1,0
ечемик	266	274	278	4,5	1,5
царевица	276	290	290	5,1	0,0
слънчоглед	578	645	662	14,5	2,6
рапица	667	690	693	3,9	0,4

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Спрямо година по-рано, основните зърнени и маслодайни култури са поскъпнали в границите от 3,9% (рапица) до 14,5% (слънчоглед).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.07.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 17 юли 2020 г. средните цени на едро на череша, оранжерийни краставици, картофи (пресни и от стара реколта) и зеле на тържищата в страната се понижават с между 10,9% и 20,3% спрямо предходната седмица. Леко поскъпване на седмична база се отчита при домати (оранжерийни и внос) и ябълките – в рамките на 0,7% - 2,8%, а по-съществено – при червения пипер (внос) - с 8,4%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 17.07.2020 г., лв./кг

	19.07.2019	10.07.2020	17.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	0,81	0,67	-	-17,3
картофи (пресни)	0,87	0,70	0,61	-29,9	-12,9
домати (оранжерийни)	1,68	1,45	1,47	-12,5	1,4
домати (внос)	*	1,45	1,46	-	0,7
краставици (оранжерийни)	1,57	1,13	0,99	-36,9	-12,4
пипер (зелен)	1,56	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	1,91	2,07	-	8,4
зеле	0,46	0,69	0,55	19,6	-20,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	1,32	*	*	-	-
череша	*	2,58	2,30	-	-10,9
ябълки	1,06	2,13	2,19	106,6	2,8
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Пресните картофи, оранжерийните домати и оранжерийните краставици се търгуват на цени, с между 12,5% и 36,9% под нивата отпреди една година. Същевременно, ябълките са поскъпнали над два пъти, а зелето - с 19,6%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към
17.07.2020 г.**

